

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

§. II. An inferiores Judices habeant facultatem authenticè interpretandi
legem Superioris?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

tioni Cardinalium concessâ, ibi: *nobis tamen consultis*. 2. ut *solum declarent*, non verò *dispensent*, vel *ultra verborum proprietatem augeant sine speciali mandato Pape*, inferendò declarationi, ut mandavit Pius V. & Gregorius XIII. 3. ut *appareant in forma authentica*, nimirum cum solito sigillo, & subscriptione Cardinalis Præfati, ac Secretarii ejusdem Congregationis; aliàs illis nec in judicio, vel extra fidem dandam, ut mandavit Urbanus VIII. teste Barbosa, *Juris Eccles. Univers. l. 1. c. 4. n. 81. &c.*

Ad rationes Fagnani, relatas à n. 918. *et si valde probabile sit*, declarationes Cardinalium, cum prædictis conditionibus, in, & extra judicium habere magnam autoritatem; *non tamen esse manifestum*, ut ipse vult, habere vim legis, nisi autoritate summi Pontificis confirmatæ sint *specialiter*; generalem enim confirmationem, seu in forma communi, non sufficere; constat ex n. 916. Ratio autem est, quia, *ut sit manifestum*, quòd habeant vim legis, seu interpretationis authenticæ, *debet esse manifestum*, hanc potestatem illis esse collatam à summo Pontifice; at licet sit probabile, *non tamen est manifestum*, sic esse, cum plurimi sentiant contrarium, nixi rationibus prudenti omnino assensu dignis, ut constat à n. 915. ergo. Quod allegatur ex *c. Cum aliquibus*, nihil facit ad præsentem quæstionem. Ibi enim solum dicitur, quòd, cum Pontifex rescribit, ut aliquis in Canonicum talis Ecclesiæ recipiatur, censeatur recipiendus *authoritate Apostolica*, si receptio aliàs non spectet ad recipientes; & *c. Cum de præbend. in 6.* nullam facit mentionem de hac materia.

Dices: certum est, quòd Sixtus V. illis dederit facultatem interpretandi leges Tridentini pertinentes ad materiam morum; certum quoque est, Sixtum ibi non loqui *de interpretatione doctrinali*; nam ad hoc non indigebant ea concessione, sicut eâ non egent alij Doctores; ergo certum est, Sixtum loqui *de interpretatione authentica*. *Re. 1.* data hac certitudine, quam præterdit objectio, solum sequi, quòd habeant vim legis, & authenticæ interpretationis, *in quantum valor, & vis legis pendet à potestate*; at de reliquis conditionibus pariter substantialibus ritè ob-

fervatis nulla est certitudo, ut apertè suadent rationes in n. 919. ergo.

Resp. 2. data prima parte antecedentis, dist. secundam: certum quoque est, Sixtum ibi non loqui de interpretatione merè doctrinali *simplici*, qualiter fit docendò in scholis, C. de interpretatione merè doctrinali, *vetitâ per Pium IV. in sua Constitut. Benedictus*, de qua n. 919. N. secundam partem anteced. & consequ. Eam enim facultatem interpretandi Sixtus V. concessit illis, quam Pius IV. in sua Constitutione prohibuit aliis; at interpretationes, quas prohibuit Pius, erant merè doctrinales, non quidem sitæ in merè docendò, sed per modum Commentariorum, annotationum, glossarum &c. quæ apponi, vel interferi solent legibus Tridentini, ut fieri solet in corpore utriusque juris; ergo. V. dicenda in *seqq.*

Reliqua Fagnani argumenta rectè probant, agentem ex autoritate, seu potestate sibi commissâ, validè, ac licitè agere, & dispositiones ab eo, in vi commissæ potestatis factas, esse omnino servandas, ubi ritè promulgatæ fuerint, secundum quod exigit natura actûs; & constiterit, ab eis commissiones, leges interpretandi integrè in substantialibus observatas esse; non autem secùs. Unde declarationes Cardinalium, quæ mandato, vel confirmatione speciali summi Pontificis in authentica forma roboratæ sunt, omnino vim legis, ac interpretationis authenticæ obtinent in, & extra judicium; non autem secùs; ita sentire videntur Authores *cit. n. 915.* nec aliud intendere Castropalaus *suprà cit.*

§. II.

An inferiores Judices habeant facultatem authenticè interpretandi legem Superioris?

Resp. negativè, seclusa speciali concessione, aut jure, alio titulo (prescriptionis v. g.) legitimè acquisito. Nam *authenticè legem interpretari*, est declarare, verba legis habere talem sensum, cum potestate obligandi subditos legem in eo sensu accipiendi, & sequendi; at hanc potestatem quoad legem Superioris inesse Judicibus inferioribus, nullo jure, aut ratione constat; ergo. Excipiunt tamen aliqui occurren-

occurrentem casum, quo res est solum de rebus minoribus; ubi agitur de interesse ipsarum partium; & ad decidendam litem necessaria est interpretatio. Tali enim casu volunt, etiam inferiorem Prælatum interpretari posse authenticè legem Superioris; quia secus nulla legis observantia perfectè induceretur, si passim recurrendum esset ad Principem etiam in levioribus, id, quod nec ipsi Principes volunt, gravioribus dissentienti, prout habetur L. 1. C. de relationibus, in Cod. Theodosiano, ubi Constantinus Imperator rescribens Plotiano, ait: *super paucis, quæ juridicè sententiâ decidi non possunt, nostram consulere debes Majestatem, ne occupationes nostras interrumpas; cum litigatoribus legitimè maneat arbitrium à sententiâ provocandi.*

929. Cæterum inferioribus Prælatibus, ac Judicibus, ubi necessitas est, esse omnino concessum, Superioris legem, occurrente casu dubio inter litigantes in judicio, doctrinaliter interpretari secundum veriorum Doctorum opinionem, eamque in decidendo sequi, ubi Princeps non facilè consuli potest, tenet Salas D. 21. S. 2. Sylvester V. Interpretatio, q. 1. & ratio sumitur ex numero præced: pro quo etiam recolenda, quæ diximus à n. 474. quo tamen casu condemnato per talem sententiam manet arbitrium à sententiâ provocandi, ut constat ex cit. L. 1. num. præced. V. quæ diximus n. 314. & 614. cum seq. Dixi: secundum veriorum Doctorum opinionem. Nam hæc propositio (probabiliter existimo, Judicem posse judicare juxta opinionem, etiam minus probabilem) est secunda inter eas, quas damnat Innocentius XI. ut scandalosus. Quare post hanc damnationem, non est probabile judicium dicentis, *Judicem posse judicare, juxta opinionem etiam minus probabilem.* Ubi tamen nota, per hoc Innocentij decretum non intendi, quòd ipse Judex semper debeat invenire probabiliorē; hoc enim persæpe nec fieri potest; sed quòd quæstione diligenter examinata, ubi partem unam invenerit probabiliorē alterâ, non possit salvâ conscientiam ferre sententiam secundum minus probabilem; ita Cardenas in Crisi Theol. dissertat. 3. c. 1. n. 3. sed de hoc alibi.

930. Circa præsentem materiam præterea re-

coli possunt dicta superius à n. 612. ubi notavimus ex c. 1. b. r. nullum Judicem in judiciis Ecclesiasticis, debere abundare in sensu suo, hoc est, sua opinione, sed Canonum auctoritate in judicando procedere; & quidem juxta communem, & meliorem opinionem ibidem expositam n. 615. An autem, & qualiter se gerere debeat, cum privatâ notitiâ certus est de falsitate allegatorum, esto ex scientia publica veritatem præferant? dictum est n. citato.

§. III.

An cuilibet liceat leges interpretari doctrinaliter?

Cum frequenter contingat, sensum legis ambiguum esse, nec semper recurri possit ad Principem pro authentica illius interpretatione, vel quia hic non vult molestari tot recurribus, vel quia jam usus obtinuit, ut in minoribus inferiores Judices in sensu communi, ac meliori accipiant leges, & juxta eundem in judicando procedant, gravatis arbitrio relicto provocandi ab eorum sententiâ, necessarium erat, hominibus permitti potestatem, doctrinaliter interpretandi legem, modò id fiat secundum regulas legitimæ interpretationi præscriptas. Et quia non omnes æqualiter eis se conformant, uno propius, altero remotius veritatem suæ interpretationis, per rationes à se allatas probante, fit, inæqualem esse auctoritatem doctrinaliter interpretantium leges, quibus positus:

Quæstio. 1. est, an, cum per aliquam legem expressè prohibetur ejus interpretatio, sub hac prohibitione veniat etiam interpretatio doctrinalis? R. regulariter hanc non prohiberi, sed eam tantum, quæ frivola est, hoc est, nullo nixa rationabili fundamento, & contraria fini ipsius legis; sic Azor p. 1. l. 8. c. 2. q. 3. Salas D. 21. sect. 2. & alij. Aliàs enim homines in multis relinquerentur in dubio, destituti non modò certitudine, quæ in agilibus humanis rara est; sed etiam rationabili doctrina, quam præstat Virorum doctorum interpretatio. Dixi: regulariter. Nam quandoque prohibetur etiam interpretatio doctrinalis, non qualiscunque, etiam